

Ἀπὸ τοῦ 1881 δὲν εἶδον πλέον τὸ Ἰσραλὶκ. Ἐκτοτε αἱ ἀνασκαφαὶ ἐπανεληφθῆσαν πολλάκις καὶ μετὰ θάνατον μάλιστα τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀνδρός μέχρις ἐσχάτων, τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν ὑπῆρξε πάντοτε εὐνοϊκόν, διότι νέα πράγματα ἀνεκαλύπτοντο κρατύνοντα ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐν τῷ ὄροσπεδίῳ τοῦ Ἰσραλὶκ ἐκρύπτοντο ἀρχαῖαι πόλεις, ὧν καὶ ἐγὼ εἶδον τότε πέντε ἀλλεπαλλήλων θεμέλια. Τὴν δευτέραν πόλιν κάτωθεν ἐθεώρησα τὸ Ὀμηρικὸν Ἰλιον, πρὸς δ' ἀναλύσας τὴν Ἰλιάδα ἐφήρμοσα ἅπαντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα γεγονότα. Ἐκ τῶν τελευταίων δημοσιεύσεων μαθάνομεν, ὅτι τὰ στρώματα τῶν συνοικισμῶν νυξήθησαν εἰς ἐννέα ἀντὶ πέντε. Ἀδιάφορον τοῦτο οἱ Γερμανοὶ ἐπὶ πολὺ θέλουσιν ἐρίζει περὶ τούτου, ὡς καὶ περὶ τοῦ Ὀμήρου αὐτοῦ ἐν τῷ ἀκρατήρῳ αὐτῶν ἐρευνητικῷ πνεύματι. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἐν τῇ ράξει τοῦ Ἰσραλὶκ ἐγκρύπτονται πόλεις πολὺ ἀρχαῖαι, τῶν ὁποίων καὶ τὰ θεμέλια καὶ τὰ κτίρια, τὰς πύλας καὶ τὰ τεῖχη εἶδον καὶ πᾶς τις δύναται νὰ ἴδῃ. Μία τῶν πόλεων τούτων, ἡ δευτέρα καθ' ἡμᾶς, ἡ ἑκτὴ κατ' ἄλλους, εἶναι τὸ Ὀμηρικὸν Ἰλιον ἐξ ἁπαντός. Ὁ Schliemann, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπομεν, μᾶς μετετόπισεν ἐκ τοῦ Βοννάργασι καὶ μᾶς ἔφερεν εἰς τὸ Ἰσραλὶκ, περὶ ὃ στρέφονται τὰ συμβάντα τῆς Ἰλιάδος· τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν θάνατον δόξαν τοῦ δαιμονίου ἀνδρός.

Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΤΑΜΙΩΝ.

Τὸ «σπεῦδε βραδέως» ἐν πᾶσι μὲν πολλάκις λησμονεῖται συχνότερον ὅμως ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ, ἐνθουσιωδῶν μάλιστα ἀρχαιολόγων ἢ ἄλλων παρεμβαλλομένων οὕτω πρὸ τινων ἐτῶν διευτυμάνισθαι ἀνὰ τὴν Εὐρώπην πᾶσαν δι' ἰδίων, ἐπισήμων μάλιστα, τηλεγραφημάτων ἢ τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου ἀνακάλυψις, οὕτω πρὸ τινος χρόνου ἢ τοῦ τάφου τοῦ Σοφοκλέους, ὡς ἄλλοτε τοῦ Ἀγαμέμνονος, καὶ αὐτῶν τῶν λειψάνων αὐτοῦ, οὕτω καὶ νῦν διευτυμάνισθαι ἀνὰ τὸν κόσμον σύμπαντα ἢ ἄλλης Πομπωτίας ἀνακάλυψις ἐν Ἑλλάδι, παρὰ τὸ Λαύριον. Ἀλλ' ἀνθρακες ὁ θνῆσθαι ἐν γε τῷ παρόντι. Ἡ τὸν ἀρχαιολογικὸν κόσμον συνταράξασα ἀνακάλυψις ἀρχαίας πόλεως, περιορίζεται εἰς ἐρείπια τινα, καὶ ταῦτα πρὸ ἐτῶν ἐπὶ τὰ ἀνακαλυφθέντα. Ἰδοὺ ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα :

Πρὸ ἐπτὰ περίπου ἐτῶν, γιγνομένης ἐκχωματώσεως κατὰ τὴν παραλίαν, εἰς ἀπόστασιν διωρον τοῦ Λαυρίου, ἀνεκαλύφθησαν ἀπροόπτως ἐρείπια τινα, ἐν αἷς διεκρίνοντο δύο πύργοι, μία πύλη, ἰδιωτικαὶ τινες οἰκίαι καὶ μέρος ὁδοῦ. Αἱ ἐφημερίδες ἐποιήσαντο τότε λόγον περὶ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, ἥτις καὶ ἀνεκοινώθη ἐν συνεδρίᾳ τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας, ἀλλὰ δὲν ἀπεδόθη μεγάλη σημασία περὶ αὐτῆς, ἐφ' ᾗ καὶ οὐδόλως ἐγένοντο περαιτέρω ἀνασκαφαί. Ἀλλὰ πρὸ δύο ἐτῶν ὁ γῶστος ἀρχαιολόγος Loeper, ποιούμενος μελέτας περὶ τῶν ἀρχαίων δήμων τῆς Ἀττικῆς, ἐξήνεγκε γνῶμην, ἀνακρινώθεισαν καὶ εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐταιρείαν, καθ' ἣν τὰ πρὸ πενταετίας ἀνακαλυφθέντα ἐρείπια ἀνήκου-

σιν εἰς τὸν δῆμον Ποταμίων, λαβόντα τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τινος παραγορέοντος ποταμοῦ. Τοῦτο ὁ κ. Loeper ἐδημοσίευσε καὶ διὰ τοῦ δελτίου τῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς (Mittheilungen, XVII. 4). Τὰ πράγματα παρέμενον εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας ἀποδεξαμένης, ὡς φέρεται, τὴν γνῶμην τοῦ κ. Loeper καὶ ἐγκρινάσης τὴν ἐνέργειαν ἀνασκαφῶν, ἀλλὰ μὴ ἐπιχειρησάσης αὐτὰς μέχρι τοῦ νῦν.

HERMANN SAUPPE.

Κρατίστος ἑλληνιστής, τῶν κρατίστων Γερμανῶν, ὅσοι καὶ πρότερον μὲν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐνεστώσαν ἑκατονταετηρίδα περὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα ἡσχολήθησαν, μελέταις σοφαῖς καὶ ἐκδόσεσιν ἐξόχοις πολλὰ αὐτῆς διαλευκάναντες, ὁ Hermann Sauppe, ἐτελεύτησεν ἄρτι. Ὁ γερμανὸς οὗτος φιλόλογος καὶ κριτικὸς ἐγεννήθη ἐν Weinstein τῆς Σαξωνίας τῷ 1809, ἀκροαδόμενος δὲ τῶν μαθημάτων τοῦ ιδρυτοῦ τῆς συντάξεως καὶ τῆς ἑλληνικῆς μυθρικῆς καὶ ζουροῦ ἀντιπάλου τοῦ Bæekh καὶ τῆς ἱστορικῆς σχολῆς Godefroy Hermann ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας, διωρίσθη τῷ 1833 καθηγητῆς ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς Ζυρίχης, εἰτα ὑφηγητῆς καὶ ἀκολουθῶς ἑκτακτος καθηγητῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς αὐτῆς πόλεως. Τῷ 1845 ὀνομάσθη γυμνασιάρχης τοῦ ἱστορικοῦ γυμνασίου τῆς ἱστορικῆς Βαϊμάρης, μετὰ δὲ ἔτος ἐν ἐγένετο καθηγητῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γοττίγγης, ἐν ᾧ διέμεινεν. Ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ σημειοῦται ἐν πρώτοις Ἐπιστολὴ κριτικὴ ἢ πρὸς God. Hermann (Epistola critica ad Godefredum Hermannum ἐν Λειψία 1842), ἐκδόσεις τοῦ Λυκούργου (ἐν Ζυρίχῃ 1834) τῶν Ἀττικῶν ρητόρων μετὰ τοῦ Baier (ἐν Ζυρίχῃ 1839, 1850, 3 τόμ.), τῶν πολιτικῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους (Gotha 1845) καὶ τῶν Δύω λόγων τοῦ Ὑπερείδου (Gœttingue, 1848, 1860). Ἀλλὰ τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνέδειξε τὸν Sauppe καὶ γνωστὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατέστησεν ἐστὶν ἡ συλλογὴ τῶν ἑλλήνων κλασσικῶν, ἡ λεγομένη τοῦ Weidemann, ἣν διτύχυνε δὲν τῷ Haupt ἀπὸ τοῦ 1848, ἐν ᾗ περιλαμβάνονται ἰδιαί ἐκδόσεις αὐτοῦ αἱ ἑξῆς : Ὁ Πρωταγόρας (1857) καὶ Γοργίας (1863) τοῦ Πλάτωνος. Ἐπίσης μνημονευταῖοι καὶ οἱ Ἀκαδημαῖκοι λόγοι αὐτοῦ (ἐν Βαϊμάρῃ 1856), οἵτινες ἐκτιθεῖσι τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐνόει τὴν γυμνασιακὴν παιδευσιν. Ἐγκαταλείπει δὲ μέγαν ἀριθμὸν διατριβῶν, ὑποβληθεῖσιν εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐταιρείας τῆς Λειψίας καὶ τῆς Γοττίγγης, ἐν αἷς πολλὰ τὰ σοφὰ περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας καὶ ἐπιγραφικῆς καὶ ὧν πολλὰ κριτικά εἰς τοὺς ἑλλήνας συγγραφεῖς, τὸν Πλούταρχον, τὸν φιλόδοξον, καὶ τὸν Πλαῦτον καὶ τὸν Κικέρωνα. Συνειργάσθη δὲ καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ κριτικῇ ἐκδόσει τῶν Ἔργων τοῦ Schiller (Στουτγάρδῃ 1867 καὶ ἐξ.) παρασχὼν τὸν πέμπτον αὐτῆς τόμον, περιλαμβάνοντα τὸν Don Carlos.

Ἀπὸ τοῦ 1875 δὲ διετέλει μὲλος ἐπίτιμον τοῦ ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου.

Α.